

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN–HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA–TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA–KNOWLEDGE DATABASE

ZSIFKÓ, Mariann

Az Afrikai Unió intézményrendszere / The institutional system of the African Union

Eredeti közlés /Original publication:

Biztonságpolitika Szakportál, 2013. október 9.

Elektronikus újraközlés/Electronic republication:

AHU MAGYAR AFRIKA–TUDÁS TÁR – 000.002.755

Dátum/Date: 2018. március / March

filename: zsifko_2013_AfrikaUnio

Ezt az információt közlésre előkészítette

/This information prepared for publication by:

B. WALLNER, Erika és/and BERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document:

ZSIFKÓ, Mariann: Az EU és Afrika kapcsolatrendszerének formálódása az Afrikai Unió létrejöttével / Formation of the relationship between the EU and Africa with the establishment of the African Union, *AHU MATT*, 2018, pp. 1–16. old., No. 000.002.755, <http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Közkönyvtárakban / In public libraries

Kulcsszavak/Key words

Magyar Afrika-kutatás, az Afrikai Unió intézményi rendszerének a leírása
African studies in Hungary, a description of the institutional system of the African Union

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS,
ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK- DOKUMEN-

TUM- és ADAT-TÁR/THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC
SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES,
COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/
writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages

* az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or downloading are subject to registration

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikaisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

AZ AFRIKAI UNIÓ INTÉZMÉNYRENDSZERE

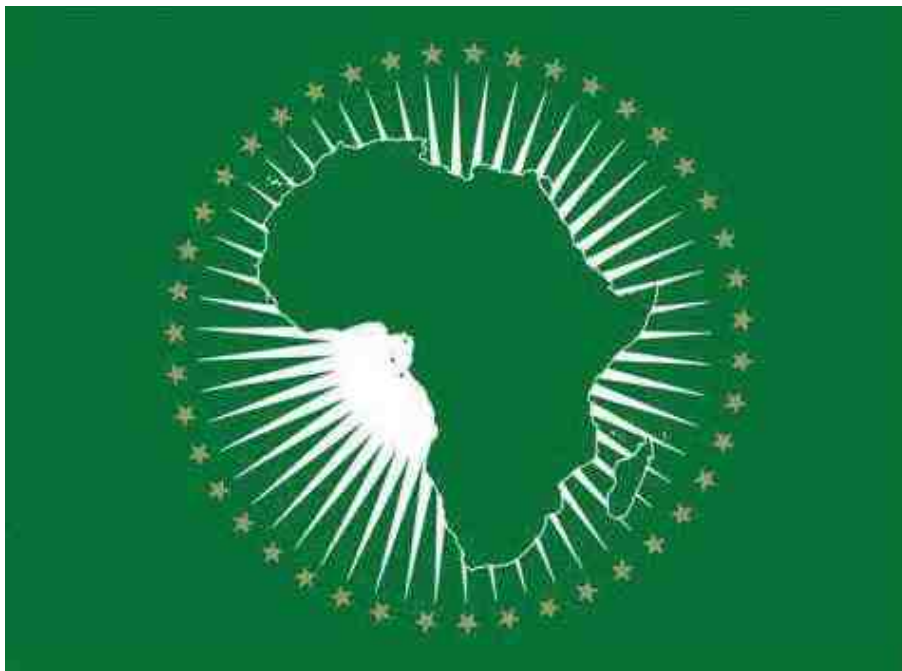
ZSIFKÓ, Mariann

Biztonságpolitika Szakportál, 2013. október 9.

Bevezetés

Az Afrikai Unió nem vált mára a nemzetközi szervezetek legjelentősebbikévé, de nem is ez volt a célja. Sokkal inkább az afrikai népek, társadalmak és államok egységét, együttműködését és a világban betöltött szerepük, súlyuk növelését célozta meg. Több mint tíz éves fennállása ennek megvalósítására, néha akár megközelítésére sem volt elegendő, de nem vitatható, hogy a folyamat megkezdődött, és a szüntelen kihívások közepette a szervezet gerincét alkotó intézmények működőképessége növekszik. Ezen intézmények rövid bemutatása következik azzal a céllal, hogy áttekintést nyújtson a szervezetrendszer egészéről, amely 54 afrikai tagállam több mint 1 milliárd főnyi lakosáért felelős.

Az **Afrikai Unió (AU)** egy évtizedes múlta visszatekintő regionális nemzetközi szervezet. Alapítói, az afrikai országok vezetői azon célkitűzéssel hívták életre 2002. július 9-vel, hogy az afrikai egység megteremtésében, az afrikai országok politikai és gazdasági integrációjának létrehozásában átvegye a stafétát elődjétől, az **Afrikai Egység-szervezettől (AESZ)**. Tegye mindezt egy olyan globalizált világban, amely óriási kihívások elé állítja a fejlődő országokat, miközben a hozzá történő csatlakozás az afrikai államok számára is szükség- és törvényszerű. Az AU megálmodói egy a modern világ kihívásainak megfelelő szervezetet kívántak létrehozni, a megfelelő és felelős intézményekkel, eljárásokkal és folyamatokkal. Mindezek mára egy évtizednyi tapasztalattal gazdagabbak, de nem kevesebb problémával, válsaggal, és konfliktussal kell szembenézniük.

1. számú kép: Az Afrikai Unió zászlaja

(Forrás: <http://www.au.int/en/about/symbols>, letöltve: 2013. április. 02.)

Az Afrikai Unió célkitűzése, hogy sikeres, és idővel meghatározó szereplője legyen a kontinensen zajló konfliktusok, háborúk kezelésének. Elődjének, a dekolonizációs törekvéseket felkaroló Afrikai Egységszervezetnek¹ gyakran róják fel, hogy a 60-as, 70-es években nem volt képes tartós békés állapotot fenntartani Afrika területén belső válságai és politikai gyengesége miatt. Ugyan az AESZ a gyarmatrendszer és az apartheid rendszer elleni küzdelmét sikerrel zárta, de mindezzel együtt súlyos örökséget hagyott az Unióra, amelynek létrehozásában is alapvető igényként jelentkezett a kontinens békéjének és biztonságának megteremtése, mint a gazdasági- és társadalmi fejlődés alapfeltétele.

¹ Organization for African Unity, OAU.

Az AU létrehozásáról 2000-ben Loméban határozott az afrikai államok közössége. Működését 2002-ben a dél-afrikai Durban-ben összehívott találkozón kezdte meg. A székhelye az etióp fővárosban Addisz Abebában van. Az Uniónak 54. tagállama a 2011-ben önállóvá vált Dél-Szudán lett, ezzel, Marokkó kivételével tagja minden afrikai ország.²

2. számú kép: Az Afrikai Unió Kína által megépített Székháza
(Forrás: <http://addisababaonline.com/new-chinese-funded-african-union-hq-inaugurated/>, letöltve: 2013. április. 02.)

Az Unió az öt alkotó szuverén államok egyenlőségén alapszik, minden tagállam jogai és kötelezettségei azonosak, szavazati joguk egyenlő. Azonban a teljes jogú uniós tagság korlátozható, sőt a kizárás intézményét is ismerik. Az AU – államcsínyek esetén – többször élt

² Ennek előzménye, hogy Marokkó 1984-ben kilépett az AESZ-ből, amikor az általa elfoglalt nyugat-szaharai területen folyó függetlenségi törekvést az AESZ elismerte azzal, hogy tagságot ígért a Szaharai Arab Demokratikus Köztársaságnak.

már a felfüggesztés intézményével, az újbóli elismerés lehetőségét az alkotmányos rendhez való visszatéréshez kötve.³

Az Afrikai Unió célkitűzései

Az Afrikai Unió az AESZ gyarmatosítás- és apartheid elleni 1963-ban kezdett küzdelmét egy Afrika egészére vonatkozó, fejlesztési és integrációs célokat felvállaló regionális szervezetként viszi tovább. A szervezetnek az Alapító Szerződésében⁴ megfogalmazott politikai céljai elsődlegesen a tagállamok és népeik közötti egység és szolidaritás elmélyítésére, a szuverenitásuk, területi integritásuk és függetlenségük védelmére és a béke és stabilitás megteremtésére irányul. Céljuk a kontinens politikai, társadalmi és gazdasági integrációjának felgyorsítása, továbbá mind az afrikai közös álláspont védelme, mind a nemzetközi együttműködés ösztönzése. Fontosnak tartják a demokratikus elvek és intézmények érvényesülését, a néprészvétel és a jó kormányzás támogatását. A gazdasági célkitűzések között a kontinensnek a világ gazdaságban és nemzetközi kereskedelemben való részvétele erősítése, a gazdaság, társadalom és kultúra fenntartható fejlődésének, és az afrikai gazdaságok integrációjának a támogatása szerepel elsődlegesen. Ezek érdekében létrehozták a Regionális Gazdasági Közösségek⁵ rendszerét, amelyet a gazdasági integráció több lépésben történő megvalósítása követ. Az afrikai kontinens fejlődése érdekében kiemelten fontos a kutatás és fejlesztés támogatása, valamint a közegészségügy és a megelőzhető fertőzőbetegségek elleni küzdelem.

Az Afrikai Unió szervezeti felépítése, intézményei

Az Afrikai Unió esetében a tagállamok az elődökénél szorosabb szervezeti együttműködést alakítottak ki, amelyet egyrésztől klasszikus nemzetközi szervezetek jellemzői, másrészt az Európai Unió – mint *sui generis* nemzetközi szervezet – mintájából vett elemek alkotnak. Mindez az AESZ egyszerű kormányközi jellegén túlmutat, ugyanakkor az integráció európai szintű modelljét nem éri el.⁶

³ Lásd: Madagaszkár 2009, Mali 2011.

⁴ AU Alapító Szerződés 3. cikk

⁵ Regional Economic Communities, (RECs)

⁶ Tóth Norbert: Afrikai egységtörekvések a pánafricanizmustól az Afrikai Unióig, www.afrikatanulmanyok.hu

Az AU élén a **soros elnök** áll, aki évenkénti rotációs rendszer által kerül pozíciójába. Ahogy az EU-ban, úgy az AU esetében is jelentős politikai befolyást biztosíthat az elnök mind országa, mind régiója számára. Az elnök mellett a legfontosabb testületek és intézmények a Közgyűlés, a Végrehajtó Tanács, a Parlament, a Bizottság és a Bíróság. Fontos szerepet szánnak a Gazdasági–Szociális és Kulturális Tanácsnak, továbbá itt szokták említeni az Unió Pénzügyi Intézményeit. A politikai irányvonalak meghatározói, a politikai döntéshozók mellett kicsit nagyobb figyelmet szenteltünk a végrehajtás és a működés motorjának tekinthető Bizottságra és a biztonságpolitikában fontos szerepet betöltő szakosított szervekre.

Közgyűlés

Az Afrikai Unió legfőbb politikai szerve az **Állam és Kormányfők Közgyűlése** (Assembly). Évente ülésezik és fő funkciói az Unió közös politikáinak meghatározása, azok végrehajtásának ellenőrzése, az uniós költségvetés elfogadása, más szervek jelentéseinek, beszámolóinak elfogadása, az AU soros elnökének, továbbá a szervek fő tisztviselőinek kinevezése (Bizottság, Bíróság).

Végrehajtó Tanács

A Közgyűlések üléseit az annak felelős **Végrehajtó Tanács** (Executive Council) készíti elő, amely évente legalább kétszer ülésezik. Tagjai a tagállamok külügyminiszterei. A Tanács az Unió fő adminisztratív szerve, amely felügyeli a Közgyűlés határozatainak végrehajtását is. A Végrehajtó Tanács érdemi és eljárási kérdésekben is dönt. Tanácsadó testülete az **Állandó Képviselők Bizottsága**,⁷ amely előkészíti a Tanács üléseit, tevékenységét is annak utasításai szerint végzi. Jogában áll albizottságokat és „ad hoc” csoportokat létrehozni.

⁷ Permanent Representatives' Committee.

Pánafrikai Parlament

Az AU **Parlamentje** (Pan African Parliament) működése első szakaszában elsősorban tanácsadási, konzultációs és felügyeleti jogkörökkel rendelkezik, az integráció elmélyülésével – az EU Parlamentjéhez hasonló – teljes törvénykezési jogkört szánnak neki. A Parlament az AU azon szerve, amely biztosítja az emberek részvételét a kormányzásban, a kontinens fejlesztésében és a gazdasági integrációjában. Évente két rendes ülésszaka van, de rendkívüli ülésszakot is össze lehet hívni a képviselők kétharmadának kérésére.

3. számú kép: Az Afrikai Unió Parlamentje működés közben
(Forrás: <http://www.pan-africanparliament.org/>,
letöltve: 2013. március. 21.)

Az Afrikai Unió törvényhozó szervének 235 parlamenti képviselőjét (47 résztvevő tagállamból államonként 5 képviselővel) 90 százalékban a tagállamok közvetve választják, és csupán 7 tagállamban élnek a közvetlen választás intézményével. Üléseit Addisz Abebából a dél-afrikai Midrand városába helyezték. A Parlamentet elnök, és négy

alelnök vezeti, az elnöke részt vesz a Közgyűlés ülésein, és jelentést tesz a Parlament munkájáról. Szervezetét az állandó bizottságok mellett regionális pártok elnökségei alkotják, munkájukat a Titkárság segíti.

A Bíróság

Az Unió **Afrikai Bíróságát** (The African Court of Justice of the African Union) szintén az Európai Bíróság mintájára kívánták létrehozni, és eredeti szándék szerint az AU elsődleges – az AU alapszerződések értelmezéséből eredő viták – döntő fórumaként. Emellett 1998. óta működik egy emberi jogi bíróság (African Court on Human and Peoples' Rights) is. A kettő összevonásával hozták létre az **Afrikai Bíróság és Emberi Jogok Bírósága** (African Court of Justice and Human Rights) intézményét két kamarás felépítéssel, egy általános, és egy emberi jogi egyezmények körében működővel, amely a tanzániai Arusha városában kapott székhelyet. Az egyesített bíróságot 16 különböző nemzeti bíró alkotja, 6 évig bíraskodnak és egyszer újraszavazhatók. A Bíróság Statútumának⁸ 28. cikke határozza meg a bíróság joghatóságát.

Az afrikai béke és biztonság feltételeinek biztosításához speciálisan kötődnek azok a nemzetközi büntetőbíróságok, amelyek a legutóbbi fegyveres konfliktusok és háborúk legfőbb felelőseit üldözik, és büntetőjogi felelősségre vonásokat végzik. Jelenleg az állandó **Nemzetközi Büntetőbíróság** (ICC),⁹ az ENSZ BT által felállított *ad hoc* **Ruandai Nemzetközi Törvényszék** (ICTR),¹⁰ továbbá a 2002-ben létre-

⁸ Protocol on the Statute of the African Court of Justice and Human Rights <http://www.africa-union.org/root/au/documents/treaties/text/Protocol%20on-%20the%20Merged%20Court%20-%20EN.pdf>

⁹ Az 1998-ban százhusz állam által a Római Statútummal felállított büntetőbíróság hágai székhellyel 2002-ben kezdte meg működését a létrejötte után a részes államok területén, vagy állampolgára által elkövetett, a Statútumban meghatározott bűncselekmények feletti joghatósággal. Forrás: http://www.icc-cpi.int/en_menus/icc/Pages/default.aspx Letöltve: 2013. június 8.

¹⁰ International Criminal Tribunal for Rwanda, magyar hivatalos megnevezése: az 1994. január 1. és 1994. december 31. között a Ruanda területén elkövetett népirtásért és a nemzetközi humanitáriusjog egyéb súlyos megsértéséért felelős személyek, valamint a szomszédos államok területén elkövetett

hozott **Sierra Leone Különleges Bíróság (SCSL)**¹¹ tevékenysége tartozik ide.

A Bizottság

A **Bizottság** (Commission) az AU napi működésben játszik központi szerepet, viszi a szervezet ügyeit és kiszolgálja az értekezleteket, konferenciákat. Élén a négy évre megválasztott elnök áll, aki jelentős politikai és gazdasági jogosítványokkal rendelkezik. Tagjai továbbá az elnök helyettese és 8 biztos, akik mind egy-egy témakör felelősei,¹² valamint az adminisztratív személyzet. A szerv összességében az AU politikáinak végrehajtását, és a különböző szervek adminisztratív támogatását, tevékenységük koordinációját végzi.

A Bizottság képviseli az Uniót, kidolgozza az Unió álláspontjának tervezeteit, a stratégiai terveket, és tanulmányokat készít a Végrehajtó Tanács részére. Harmonizálja az AU programjait és politikáit, biztosítja a nemek közötti esélyegyenlőséget az Unió programjai és tevékenységei körében, ezáltal fontos szerepet játszik az integráció és fejlődés előmozdításában mind a tagállamokkal, mind a Regionális Gazdasági Közösségekkel mind magukkal az afrikai állampolgárokkal együttműködve.

A Bizottság széleskörű feladatai a következőket ölelik fel:

- béke és biztonság megőrzése (konfliktus- megelőzés, kezelés, terrorizmus elleni *küzdelem*);
- politikai kérdések (emberi jogok, demokrácia, jó kormányzás, választójogi rendszerek, civil társadalmi intézmények, humanitárius kérdések, menekültek és kitelepített személyek);
- energia és infrastrukturális ügyek (energia, közlekedés, kommunikáció, infrastruktúra és turizmus);

népirtásért és egyéb hasonló jogsértésekért felelős ruandai állampolgárok megbüntetésére létrejött Nemzetközi Büntetőtörvényszék.

¹¹ Special Court for Sierra Leone.

¹² Politikai Ügyek Biztosa; Szociális Ügyek Biztosa; Kereskedelmi és Ipari Biztos; Gazdasági Ügyek Biztosa; Béke és Biztonság; Energia és Infrastruktúra; Emberi Erőforrás; Tudomány és Technológia; Vidéki Gazdasági és Mezőgazdasági Biztos.

- szociális ügyek (egészség, gyermekvédelem, kábítószer elleni küzdelem, népességpolitika, migráció, munka és foglalkoztatás politika, sport és kultúra);
- emberi erőforrás, tudomány, technológia (oktatás, információs technológia, emberi erőforrás, tudomány, technológia);
- ipar és kereskedelem;
- vidéki gazdaság és mezőgazdaság (élelmiszerbiztonság, állattartás, környezetvédelem, víz- és természeti erőforrások kezelése, elszívtagosodás); gazdasági ügyek (gazdasági integráció, monetáris politika, privát szektor, fejlesztés, befektetés, és erőforrás mobilizáció).

Béke és Biztonsági Tanács

Az Unió **Béke és Biztonsági Tanácsa** (The Peace and Security Council, PSC) felelős az afrikai béke, biztonság és stabilitás előmozdításáért. A Tanács az AU döntéseinek érvényre juttatásáért felelős, részben az ENSZ Biztonsági Tanácsa mintájára alkották meg. A Közgyűlés 2003. évi döntéseivel hozta létre, és az AU Alapító Szerződésének kiegészítésével¹³ illesztette a szervezetrendszerébe a Béke és Biztonsági Tanácsot, amelynek alapító okirata¹⁴ 2003. december végén lépett hatályba, miután a szükséges számú tagállam ratifikálta a dokumentumot.¹⁵ Összetételében a regionális egyensúly elve mellett számos más kritérium is érvényesül. Tagjait a Közgyűlés választja, közülük öt tagállam képviselőjét három, további tíz tagot két éves mandátummal a folyamatosság biztosítása érdekében.¹⁶ A Tanács üléseit rendszeresen Addisz Abebában az AU székházában tartja.

¹³ Protocol on Amendments to the Constitutive Act of the African Union.

¹⁴ Megtalálható: http://www.africa-union.org/root/au/organs/psc/Protocol_peace%20and%20security.pdf, letöltve: 2013. április 21.

¹⁵ Az egyezmény záró rendelkezéseiben (22. cikk 5. pont) az AU tagállamok egyszerű többségének ratifikációjához köti a hatálybalépést.

¹⁶ A 2010–2013 közötti hároméves ciklusra megválasztott tagok: Zimbabwe, Kenya, Egyenlítői Guinea, Nigéria és Líbia, mind egy-egy régió képviselőjében. A 2012-től két évre választott tagállamok: Angola, Lesotho, Dzsibuti, Tanzánia, Kamerun, Kongói Köztársaság, Guinea, Elefántcsontpart, Gambia és Egyiptom. Forrás: <http://www.panapress.com/AU-Peace,-Security-Council-gets-new-members--12-816215-20-lang2-index.html>, letöltve: 2013. május 30.

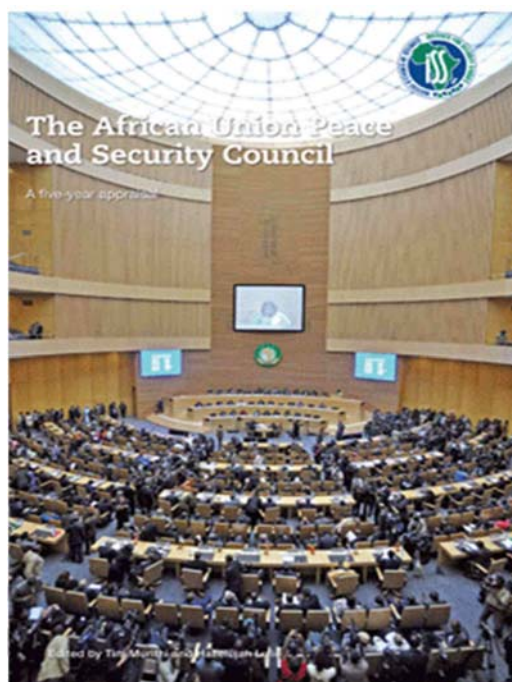
A Tanács hatáskörében a Bizottság elnökével együttműködik a viták és konfliktusok megelőzésében, engedélyezi a béketámogató műveletek előkészítését, továbbá javaslatot tesz a Közgyűlés számára az Unió beavatkozó lépéseire a tagállamokban az AU Alapító Szerződése szerint. Szankciókat vezethet be alkotmányellenesen megváltoztatott kormányzatoknál a Loméi Deklarációnak¹⁷ megfelelően. Végrehajtja az Unió közös védelmi politikáját, felügyeli a különböző releváns nemzetközi és regionális egyezmények érvényesülését, a béke és biztonság területén együttműködik mind az ENSZ szerveivel, mind más nemzetközi szervezetekkel. A Tanács feladatkörébe tartozó területeken előmozdítja a békét, biztonságot, korai jelző rendszert és preventív diplomáciát alkalmaz, béke megteremtése érdekében közvetítő, békéltető szerepet lát el. Hatáskörébe tartoznak a béketámogató műveletek, békeépítés és konfliktus utáni újjáépítés, humanitárius akciók és katasztrófa management, és minden más, amit a Közgyűlés hozzá rendel.

Munkájában a Tanácsot – az Egyezményében felállított – **Bölcsek Tanácsa** (Panel of the Wise) segíti. Ez az AU konzultatív szerve, amely öt kiemelkedő afrikai személyiségből áll, akiket három éves ciklusra választanak meg. Feladatuk, hogy elősegítsék kontinens szerete a konfliktusok megelőzésére és kezelésére irányuló erőfeszítéseket, és véleményezzék a Béke és Biztonsági Tanács elé kerülő kérdéseket.¹⁸

Az afrikai béke és biztonság szavatolásában a fentiek mellett fontos szerepet kapnak az AU Bizottsága, és a közös afrikai védelmi- és biztonságpolitika eszközök, mint a **Kontinentális Korai Előrejelző Rendszer**, az **Afrikai Készenléti Haderő**, és az **Afrikai Béke Alap** pénzügyi eszköze.

¹⁷ Lomé Declaration (Declaration on the Framework for an OAU Response to Unconstitutional Changes of Government).

¹⁸ Az első Tanács 2007 decemberében állt fel olyan tagokkal, mint Salim Ahmed Salim az Afrikai Egységszervezet korábbi főtitkára, Elisabeth K. Pognon a Benini Alkotmánybíróság elnöke, Ahmed Ben Bella Algéria korábbi elnöke, Miguel Trovada Sao Tome and Principe korábbi elnöke valamint Brigalia Bam a Dél- Afrikai Független Választási Bizottság elnöke. Forrás: http://ec.europa.eu/europeaid/where/acp/regional-cooperation/peace/capacity_building/panel_of_the_wise_en.htm Letöltve: 2013. május 08.

4. számú kép: A Béke és Biztonsági Tanács ülése

(Forrás: <http://www.issafrica.org/publications/monographs/the-african-union-peace-and-security-council-a-five-year-appraisal>, letöltve: 2013. április 30.)

Technikai Bizottságok

Az Afrikai Unió rendelkezik még 7 állandó technikai bizottsággal (Specialized Technical Committees) is. Ezek miniszteri szinten tárgyalják az ágazatok¹⁹ kérdéseit. Szakterületüket érintő ügyekben előkészítik az Afrikai Unió projektjeit, és beterjesztik a Végrehajtó Tanács elé. Ők felelősek a meghozott határozatok végrehajtásáért, és biztosítják az egyes bizottsági tevékenységek közötti harmonizációt.

¹⁹ Vidéki gazdasági és mezőgazdasági kérdések; monetáris és pénzügyi ügyek; kereskedelem, vám és bevándorlási ügyek; ipar, tudomány, technológia; energia, természeti erőforrások és környezet; közlekedés, kommunikáció és turizmus; egészség; munka és szociális ügyek; oktatás, kultúra és emberi erőforrás területei.

A Gazdasági–Szociális és Kulturális Tanács

A Gazdasági–Szociális és Kulturális Tanács (Economic, Social and Cultural Council, ECOSOCC) az Afrikai Unió tanácsadó szerve, mely a tagállamok különböző társadalmi – szakmai csoportjainak képviselőiből áll. Legfőbb feladata a civil társadalom képviselőinek bevonása az uniós politikák kidolgozásába, és végrehajtásába. Jogkörét, szervezeti és működési szabályzatát, valamint eljárásrendjét a Közgyűlés határozza meg.

Pénzügyi Intézmények

Az Afrikai Unió három pénzügyi intézménye az **Afrikai Központi Bank**, az **Afrikai Valutaalap** és az **Afrikai Beruházási Bank**. Ezeknek az intézményeknek a gazdasági hatása és kompetenciája jelenleg még korlátozott.

Összegzés

Az Afrikai Unió nagyon fiatalnak számít a nemzetközi szervezetek között. Ezt nem szabad elfelejteni, amikor elemzés, kritika alá vesszük. Ugyanakkor Afrikában a 2013. évet a pánafricanizmus évének szentelik az Afrikai Egységszervezet alapításának 50. évfordulóját ünnepeelve. Az AU-t mégsem tekinthetjük fél évszázadosnak, hiszen 11 évvel ezelőtt az alapításának egyik célja pontosan a folyamatok és intézmények megújítása volt.

Az intézményrendszer felállítása és a feladat- és hatáskörök meghatározása megvalósult, működőképessége erősödik. Azonban, mint egy organikus szerv, az AU egyes intézményei, szervei, és maga is folyamatos változás, fejlődés alatt áll. Bár a felhasznált sémák (EU és más nemzetközi szervezetek mintái) jól nyomon követhetők az AU intézményrendszerén, és a működés és együttműködés elvei is megfelelnek a nemzetközi gyakorlatnak, számos sajátosságot tartalmaznak, amelyekkel elnyerik saját, de nem végleges arculatukat. A fejlődés, a továbblépés tíz év elteltével is fontos jellemző, mint ahogy a Parlament jogkörei bővülnek, vagy az eleve később létrehozott Béke és Biztonsági Tanács szerepe erősödik a kontinenst érő külső és belső kihívások hatására. Ezek mellett fontos figyelembe venni a szervezet belső (afrikai) és nemzetközi kapcsolatrendszerét, annak alakulását, hiszen az AU nem egyedül, elszigetelten cselekszik Afrikában, csak egy szerep-

lő a például a nagy jelentőségű Regionális Gazdasági Közösségek, és a többi nemzetközi szervezet közül. Bár jelenléte egyre nyilvánvalóbb, ahhoz, hogy meghatározóvá váljon az afrikai népek és kormányok életében, erősödnie kell a politikai akaratban és a gazdasági lehetőségek kiaknázása terén is. A belső összetartás megteremtése, és a tulajdonosi szemlélet erősítése lehetnek azok a kulcsmotívumok, amelyek az AU céljainak sikeres elérését biztosíthatják.

Felhasznált irodalom

1. BLAHÓ András – PRANDLER Árpád: *Nemzetközi szervezetek és intézmények*, Aula, Budapest 2005.
2. HORVÁTH Jenő: *Világpolitikai Lexikon*, Osiris Kiadó, Budapest, 2005.
3. TÓTH Norbert: Afrikai egységtörekvések a pánafricanizmustól az Afrikai Unióig. In: www.afrikatanulmanyok.hu
4. Girmachew Alemu Aneme: Introduction to the Norms and Institutions of the African Union In: http://www.nyulawglobal.org/globalex/African_Union.htm, letöltve: 2013. április 20.
5. Constitutive Act of the African Union, In: http://www.au.int/en/sites/default/files/ConstitutiveAct_EN.pdf, letöltve: 2013. február 10.
6. Protocol Relating to the Establishment of the Peace and Security Council of the African Union In: http://www.africa-union.org/root/-au/organs/psc/Protocol_peace%20and%20security.pdf, letöltve: 2013. február 10.
7. Protocol of the Court of Justice of the African Union. In: <http://www.au.int/en/content/protocol-court-justice-african-union>, letöltve: 2013. február 10.
8. Protocol on the Statute of the African Court of Justice and Human Rights, In: <http://www.africa-union.org/root/au/documents/-treaties/text/Protocol%20on%20the%20Merged%20Court%20-%20EN.pdf>, letöltve: 2013. február 10.
9. <http://www.au.int/>, letöltve: 2013. február 10.
10. <http://www.pan-africanparliament.org/home.aspx>, letöltve: 2013. február 10.

11. http://www.icc-cpi.int/EN_Menus/ICC/Pages/default.aspx, letöltve: 2013. június 8.
12. http://www.africa-union.org/root/au/organs/psc/Protocol_peace%20and%20security.pdf, letöltve: 2013. április 21.
13. <http://www.panapress.com/AU-Peace,-Security-Council-gets-new-members--12-816215-20-lang2-index.html>, letöltve: 2013. május 08.
14. http://ec.europa.eu/europeaid/where/acp/regional-cooperation/-peace/capacity_building/panel_of_the_wise_en.htm, letöltve: 2013. május 08.

MEGJELENT

AHU MATT Könyvek / Hagyományos Kultúrák a Modern Afrikában

sorozat új kötetei

FÜSSI NAGY Géza

Etnokulturális folyamatok Kelet-Afrikában. Összegyűjtött tanulmányok (posztumusz), szerk./ed. by BIERNACZKY Szilárd, 2017, 426 pp. (3) (csak online változatban)

B. WALLNER Erika szerk.

Afrikakutatás Magyarországon – első kötet (A 70 éves Biernaczky Szilárd Afrika Barátság Könyve), 2017, 640 old. (4) (nyomtatott és online változatban is)

BÚR Gábor

Afrika-történeti tanulmányok, 2011/2017, 349 old. (5) (nyomtatott és online változatban is)

KUN Tibor

Hazatérés a szülőföldre. Frankofón afrikai irodalmi tanulmányok és antológia, 2012/2017, 574 old. (8), (nyomtatott és online változatban is)

MARAN, René

Batuala. Igaz néger regény, ford./transl. by KUN Tibor, elő- és utószó KUN Tibor és/and BIERNACZKY Szilárd, 2013/2017, 216 pp. (15) (nyomtatott és online változatban is)

SENGHOR, Léopold Sédar

Amiben hiszek (Ce que je crois), ford.(Hung. transl. by KUN Tibor, elő- és utószó KUN Tibor és/and BIERNACZKY Szilárd, 2015/2017, 268 pp. (16) (nyomtatott és online változatban is)

PÉNZES Tímea

Ghána ölelésében (több mint úti beszámoló), 2017, 208 pp. (17) (csak online változatban)

BIERNACZKY Szilárd és B. WALLNER Erika szerk.

Magyar Afrika Tudástár. Egy elektronikus könyvtár születése, 2017, 352 pp. (18) (nyomtatott és online változatban is)

FERWAGNER, Péter Ákos

Történelem a Magreb országaiban. Összegyűjtött tanulmányok, 2017, 447 pp. (19) (csak online változatban)

BIERNACZKY Szilárd

Afrika Magyarországon – Magyarok Afrikáról. Tudománytörténeti vázlatok – 1. kötet, 2017, 529 pp. (20) (csak online változatban)

MUNDUS NOVUS KÖNYVEK Kft.

levelezés: 2010 Érd, Földmunkás utca 6.

email: info@munduspress.hu

A nyomtatott kiadványok a Kiadó email címén rendelhető meg

E-KÖNYV KATALÓGUS

(elektronikus könyveinket az **eKÖNYV Magyarország Kft.** forgalmazza, lásd alább)

A Mundus Magyar Egyetemi Kiadó 2010-ben megszűnt. Az újonnan megalakult Mundus Novus Könyvek Kft. új tevékenységbe fogott. A MMEK szerzői közül azonban többen hozzájárultak, hogy egykori kiadványaikat elektronikus könyv formájában újra közzé tegyék. Az új kiadó könyvlistájában ezért részben új művek, részben az 1994 és 2010 között papíron megjelentetett művek elektronikus újrakiadásai vegyesen szerepelnek.

Kérjük, katalógusunkat továbbítsa egyeteme vagy intézménye könyvtárának!

HOGYAN RENDELHETŐK MEG E-BOOK KIADVÁNYAINK?

KAPCSOLAT

eKönyv Magyarország Kft.

1086 Budapest, Dankó utca 4–8.

Telefon +36-1/323-3980

e-mail: ugyfelszolgalat@ekonyv.hu

www: <http://www.ekonyv.hu>

Hogyan vásároljunk e-könyveket a Kft. honlapján?

--- 1. Regisztráció

Mielőtt vásárolna az ekonyv.hu webáruházban, regisztrálnia kell.

--- 2. Vásárlás

Válassza ki a megvásárolni kívánt e-könyvet, majd tegye a kosárba. Ezután a kosarat megnyitva lehet kifizetni, majd letölteni és azonnal olvasni az e-könyvet. A vásárlás elve és folyamata ugyanaz, mint más webáruházakban.

Az alábbi módokon lehet fizetni:

Fizetés esetén a könyvek azonnal letölthetőek és olvashatóak. Az e-könyvek vásárlása és letöltése nagyon egyszerű folyamat, alig másfél percet vesz igénybe.

KIADVÁNYOK

PUBLICATIONS

KÖNYVEK IDEGEN NYELVEKEN

BOOKS IN FOREIGN LANGUAGES

ERDÉLYI István

Archaeological Expeditions in Mongolia, 2017, 278 old. 4800.- Ft (papíron: 2000, 261 old., 6800.- Ft)

SZALAY Károly

Der Statthalter des Satans (regény), 2015, 290 old., ára: 4800.- Ft (papíron: 1999, 290 old., ára: 4900.- Ft)

SZENTES Tamás

Comparative Theories and Methods of International and Development Economics (A Historical and Critical Survey) (World Economics 1), 2016, 462 old., ára: 5900.- Ft (csak e-könyv, papíralapú kiadás: Akadémiai Kiadó, 2003)

SZENTES Tamás

The Political Economy of Development, Globalization and System Transformation (World Economics 2), 2016, 439 old., ára: 5900.- Ft (csak e-könyv, papíralapú kiadás: Akadémiai Kiadó, 2003)

VOIGT Vilmos

Suggestions. Towards a Theory of Folklore (tanulmányok), 2017, 432 old., ára: 4800.- Ft (papíron: 1999, 409 old., ára: 6800.- Ft)

KÖNYVEK MAGYAR NYELVEN

BOOKS IN HUNGARIAN

Afrika –kiadványok / Africa-publications

BIERNACZKY János

Frobenius-kommentárok. Megjegyzések Leo Frobenius 1933-ban megjelent Kulturgegeschichte Afrikas című műve magyar fordításához, 2002, 188

old. (Hagyományos Kultúrák a Modern Afrikában – 1) (csak nyomtatva),
ára: **elfogyott**

GUMAN István

Dogon mitológia és csillagászat, 2006, 200 old. (Hagyományos Kultúrák a Modern Afrikában – 2) (csak nyomtatva), ára: **elfogyott**

FÜSSI NAGY Géza

Etnokulturális folyamatok Kelet-Afrikában. Összegyűjtött tanulmányok, szerk. BIERNACZKY Szilárd, 2017, 434 old. (Hagyományos Kultúrák a Modern Afrikában – 3) (csak e-könyv) ára:- Ft.

B. WALLNER Erika szerk.

Afrikakutatás Magyarországon – első kötet. A 70 éves Biernaczky Szilárd Afrika Barátság Könyve, 2017, 621 old. (– 4), ára (e-könyv): 3400.- Ft., nyomtatott kiadvány: 4600.- Ft.

BÚR Gábor

Afrika-történeti tanulmányok, 2017, 349 old. (Hagyományos Kultúrák a Modern Afrikában – 5), ára: (e-könyv): 2500.- Ft (nyomtatott: 2011, 349 old. ára: 3600.- Ft)

KUN Tibor

Hazatérés a szülőföldre. Frankofón afrikai irodalmi tanulmányok és antológia, 2017, 574 old. (Hagyományos Kultúrák a Modern Afrikában – 8), ára: (e-könyv) 2800.- Ft (nyomtatott: 2012, 574 old., ára: 3900.- Ft)

MARAN, René

Batuala. Igaz néger regény, ford. KUN Tibor, elő- és utószó: KUN Tibor és BIERNACZKY Szilárd, javított és bővített, 2017, 208 old., (Hagyományos Kultúrák a Modern Afrikában 15) ára (e-könyv): 2200,- (nyomtatott: 2013, 161 old., ára: 3200.- Ft.)

SENGHOR, Léopold Sédar

Amiben hiszek (Ce que je crois), ford. KUN Tibor, elő- és utószó: KUN Tibor és BIERNACZKY Szilárd, javított és bővített, 2017, 246 old. (Hagyományos Kultúrák a Modern Afrikában – 16), ára (e-könyv): 2900.- (nyomtatott: 2013, 188 old., ára: 3900.- Ft)

PÉNZES Tímea – KÁDÁR István

Ghána ölelésében (több mint úti beszámoló), 2017, 208 old. (Hagyományos Kultúrák a Modern Afrikában – 17) (csak ekönyv), ára: 2900.- Ft

BIERNACZKY Szilárd – B. WALLNER Erika szerk.

Magyar Afrika Tudástár. Egy elektronikus könyvtár születése, 2017, 337 old. (– 18), ára (ekönyv): 2600.-Ft. nyomtatott kiadvány: 3800.- Ft.

FERWAGNER Péter Ákos

Történelem a Magreb országában. Összegejtött tanulmányok, 2017, 447 pp. (– 19) (csak e-könyv), ára: 3440.- Ft.

BIERNACZKY Szilárd

Afrika Magyarországon – Magyarok Afrikáról. Tudománytörténeti vázlatok – 1. kötet, 2017, (20) ára (csak ekönyv): 3680.- Ft.

Ethnologia (folyóirat), 2016/1–4. szám, elektronikus kiadás, 650 old., ára: 2900.- Ft, nyomtatott kiadvány: 3900.- Ft.

Más kiadványok / Other publications

BOZÓKI András – SÜKÖSD Miklós szerk.

Az anarchizmus klasszikusai, 2015, 531 old., ára: 3800.- Ft (papíron: 2009, 531 old. ára: 4900.- Ft)

ERDÉLYI István

A Magyar Honfoglalás és előzményei, 2015, 185 old., ára: 2000.- Ft (papíron: 2002, 185 old., 2400.- Ft)

ERDÉLYI István

Scythia Hungarica. A honfoglalás előtti magyarság régészeti emlékei, 2015, 273 old., ára: 3800.- Ft (papíron: 2008, 273 old., 4900.- Ft)

FÁBIÁN László

Gyanánt. Regény Könyves Kálmánról, 2015, 267 old., ára: 2540.- Ft (papíron: 2006, 267 old., ára: 3900.- Ft)

FÁBIÁN László

Hazatérő lovam körmén virágos rét illatát hozza, avagy furcsa görcs a torokban, 2015, 113 old., ára: 1778.- Ft (papíron: 2006, ára: 2900.- Ft)

FÁBIÁN László

Tiszteld fiad, hogy hosszú életű legyen a földön (Apasági kereset), 2015, 377 old., ára: 3048.- Ft (csak e-book)

FÉJA Géza

Kossuth Lajos, 2017, 248 old., ára: 2400.- Ft (papíron: 2002, 247 old., 3400.- Ft)

FÉJA Géza

Lelkek párbeszéde, 2017, 326 old., ára: 2800.- Ft (papíron: 2002, 326 old., 3600.- Ft)

FÉJA Géza

Márciusi front, 2017, 226 old., ára: 2400.- Ft (papíron: 2003, 226 old., 2900.- Ft)

FÉJA Géza

Visegrádi esték, 2017, 280 old., ára: 2500.- Ft (papíron: 2003, 279 old., 3400.- Ft)

FÉJA Géza

Viharsarok, 2017, 398 old., ára: 2900.- Ft (papíron: 2004, 397 old., 2900.- Ft)

FÉJA Géza

Móric Zsigmond, 2017, 216 old., ára: 2400.- Ft (papíron: 2005, 218 old., 2900.- Ft)

GAZDAG László

Magyarország úttévesztése. (A rendszerváltás közgazdaságtana), 2015, 247 old., ára: 2000.- Ft (papíron: 2009, 247 old., ára: 3600.- Ft)

JÁVOR Béla

Karácsonyi levelek, bővített, 2014, 280 old., ára: 2500.- Ft (papíron: 2013, 280 old., ára: 3600.- Ft)

JÁVOR Béla

Gyomorkeserű (válogatott írások és példabeszédek), 2017, 266 old., 2200.- Ft (papíron: 2006, 263 old., 2800.- Ft)

JÁVOR Béla

Újratemetés. Nagy Imre és Kádár János (dráma), 2017, 70 old., 1800.- Ft (papíron: 2006, 68 old., 2300.- Ft)

MAGYAR Miklós

Örkény István és a francia abszurd dráma, 2015, 208 old., ára: 2159.- Ft (papíron: 2013, 2008 old., ára: 2600.- Ft)

MISUR György

Szarvasról Rómába. Diplomáciai küldetésben, 2015, 344 old., ára: 2500.- Ft (papíron: 2010, 344 old., ára: 3600.- Ft)

NYAKAS Szilárd

Magyar szöveg (publicisztikák), 2015, 272 old., ára: 1700.- Ft (papíron: 2008, 272 old., 2600.- Ft)

PERLASCA, Giorgio

A „szélhámos” Egy olasz embermentő a vészorszak idején (emlékiratok), szerk.: Bangó Jenő és Biernaczky Szilárd, 2017, 304 old., 2600.- Ft (papíron: 2012, 302 old., 3800.- Ft)

SOKCSEVITS Dénes

Horvátország a 7. századtól napjainkig, 2015, 846 old., ára: 5000.- Ft (papíron: 2011, 846 old., ára: 6900.- Ft)

SZALAY Károly

Szerelem és halál Pompejiben (regényes kortörténet), 2014, 212 old., ára: 1800.- Ft (papíron: 1998, 212 old., ára: 2900.- Ft)

SZALAY Károly

Szerelmes éveink (regény), 2015, 211 old., ára: 2200.- Ft (papíron: 2002, 212 old., ára: 3400.- Ft)

SZALAY Károly

Karikatúra és groteszk a magyar középkorban, 2015, 236 old., ára: 2200.- Ft (papíron: 2003, 236 old., ára: 3400.- Ft)

SZALAY Károly

Párhuzamos viszonyok (regény), 2015, 322 old., ára: 2200.- Ft (papíron: 2003, 322 old., ára: 3400.- Ft)

SZALAY Károly

Bikakolostor (regény), 2015, 336 old. ára: 2200.- Ft (papíron: 2004, 336 old., ára: 3400.- Ft)

SZALAY Károly

A geg nyomában – 1. kötet, 2015, 313 old., ára: 2600.- Ft (papíron: 2006, 313 old., ára: 3600.- Ft)

VOIGT Vilmos

Negyvenöt év a szerelem kertjében. Összegyűjtött tanulmányok, 2014, 264 old., ára: 4130.- Ft (csak e-könyv)

WENNER Éva

Italo Svevo az Osztrák–Magyar Monarchia szellemi életében, 2017, 206 old. ára: 2600.- Ft (papíron: 2009, 201 old. ára: 3600.- Ft)

TERVEK / PLANS

Hagyományos Kultúrák a Modern Afrikában = MKMA

AFRIKA –KIADVÁNYOK / AFRICA-PUBLICATIONS

Előkészületben / In preparation

GÁBRIS Gyula

Afrika természetföldrajza (válogatott tanulmányok) (HKMA – 21)

SZILASI Ildikó

Torday Emil nyomában Kongóban, összegyűjtött tanulmányok (HKMA – 22)

BALÁZS Judit

Vendégprofesszorként Kairóban (több mint emlékirat) (HKMA – 23)

BÚR Gábor

Afrika-történeti tanulmányok, 2. kötet (HKMA – 24)

Megjelenik a későbbiekben / Appears later

VOIGT Vilmos

*Today's African Folklore – as seen from Hungary (collected studies)
(HKMA – 7)*

BIERNACZKY Szilárd – BÚR Gábor szerk.

Afrikakutatás Magyarországon – második kötet (HKMA – 9)

VANSINA, Jan

A szájhagyomány. Egy történelmi módszerről, ford. Biernaczky János, (HKMA – 10)

KRIZSÁN László

Kalocsa szerepe a magyar Afrika-kutatás történetében (Magyar László, Czimmermann István, Menyhárt László) (HKMA – 11)

FROBENIUS, Leo

Az afrikai kultúra története. ford. Biernaczky János) (HKMA – 12)

SÁRKÁNY Mihály szerk.

Africana Hungarica, 3. évf., 1–2. szám, szerk. Sárkány Mihály (HKMA – 13)

SÁRKÁNY Mihály

A kikujuk földjén. Összegyűjtött afrikanisztikai tanulmányok (HKMA – 14)

BIERNACZKY Szilárd

Az afrikai népek szájhagyományai. Adalékok az Európán kívüli kultúrák szóművészetének vizsgálatához (válogatott tanulmányok) (HKMA – 18)

BIERNACZKY János

Leo Frobenius és a mai Afrikakutatás. Összegyűjtött írások (HKMA – 25)

PARK, Mungo

Park utazása Afrika belső tartományaiban (az 1816-os magyar nyelvű kiadás szerkesztett új közreadása, szerk./ed. by BIERNACZKY Szilárd) (HKMA – 26)

JANKÓ János

Afrikai tanulmányok (HKMA – 27)

ECSEDY Csaba

Gyűjtőúton Dél-Szudánban. Összegyűjtött tanulmányok (HKMA – 28)

BIEBUYCK, Daniel P. – BIEBUYCK, Brunhilde

“We Tost Those Whom We Marry” – An Analysis of Thirty-six Nyanga Tales, bevezette és szerk. BIERNACZKY Szilárd, 1987, Budapest, African Research Program, Eötvös University, 115 pp. (HKMA – 29)

ALMÁSY László

Recentes explorations dans le Desert Libyque (1932–1935), 1936, Le Caire, 98 pp. (HKMA – 30)

BESENYŐ János

Magyar békefenntartók és Afrika megismerése (válogatott tanulmányok) (HKMA –?)

HUNFALVY János

Összegyűjtött afrikanisztikai írások (HKMA – ?)

AZ ALÁBBI MŰVEK MÁR OLVASHATÓK AZ INTERNETEN / The following books can be read on the internet

(ingyenesen letölthető kiadványok/free downloadable publications,
lásd/see: részben/in part: *Magyar Afrika Társaság Szakmai Könyvtára --- Magyar Afrika Tudástár*,
<http://afrikatudastar.hu>, vagy www.afrika.hu)

Más kiadványok / Other publications

ANKERL Géza

Anyanyelv, írás és civilizációk. Vendégségben a Földön, 2004
KAPRONCZAY Károly
Magyar orvoséletrajzi lexikon, 2004

Afrika –kiadványok / Africa-publications

CAMÕES, Luís de

A lusiadák (portugál nemzeti eposz), Ford. Hárs Ernő, bev. Rákóczi István, 1997

BIERNACZKY János

Frobenius-kommentárok. Megjegyzések Leo Frobenius 1933-ban megjelent *Kulturgeschichte Afrikas* című műve magyar fordításához, 2002

GUMAN István

Dogon mitológia és csillagászat, 2006

RÁKÓCZI István

Tengerek tengelye. Ibér terjeszkedés az Atlantikumban a 15–16. században, 2006

SZENTES Tamás

Elmaradottság és fejlesztés (papíron: 1972, Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 486 old.)